

Ópusztaszer ünnepe

Ezredéves örökségünk

Az első díszpolgár: örgróf Pallavicini Károly

Farkas László ünnepi beszéde:

„Ahogy körbepillantok, a szívemet megihatottság tölti be. Látom Ópusztaszer és a környék lakóit, akik ma eljöttek, hogy jelenlétükkel is tiszteljenek hajdani Árpád vezér és vitézei emlékhelyén. Anonymus, a legendás krónikás feljegyzéseiben úgy említi e helyet, mint ahol Árpád és vitézei tartották az első országsszervező és törvénykező gyűlést. Így vált jelképpé Pusztaszer szerte a világban, Nyugaton s Keleten egyaránt, ahol magyarok élnek, akik közül többen most megtisztelték ünnepségünket megjelenésükkel. Köszöntöm Amerika, Székelyföld és a világ magyarságának képviselőit.

Ha van település, mely sorával, útjával példázza a magyar történelmet, akkor Pusztaszer mindenképpen az. A lexikonok tanúsága szerint többször elpusztították az idegen hadseregek, csakúgy, mint a rabló hordák! De a nemzet megtartó ereje mindig föltámasztotta Pusztaszert. Eszmét idézek, melynek jelképe lehetne a hajdani bencés apátság, amelyet azonban tán még a tatárok dúltak föl. Mégis, az eszme nem a kövekben él, mert azokat össze lehet törni, de a lélek halhatatlan. Az a századokkal előbb alapított monostor a keresztény értékeket ültette el hívei lelkében s ők továbbadták azokat gyermekeiknek, nemzedékek során. Így üzentek a hajdanvoltak nekünk, maiaknak. Azt üzenték: tartsatok ki hitetekben, őrizzétek az egyház tanítását, mert ezáltal maradtok Európa védőbástyái...

A romok melletti ezredéves emlék Árpád szobrával egy kis nép legfőbb parancsát hirdeti: megmaradni, túlélni a történelem viharait. Magyaroknak maradni, minden körülményben! Ha sehonnán máshonnét, saját sorsunkból tudjuk, tudhatjuk, milyen emberpróbáló feladat

FOTÓ: ENYEDI ZOLTÁN

csak ennek is eleget tenni: magyarnak maradni. Teszem hozzá, messzi idegenben csakúgy küzdelmes sors a magyarságé, miként idehaza a Kárpát-medencében... Ám ha Pusztaszert említjük, a földosztásra is gondolunk, amelyet itt kezdtek el majd fél évszázada. Azóta megint lepergett egy történelmi szakasz a homokórában és immár a demokratikus választott magyar Parlament hozza törvényeinket a független Magyarországon. Azt a 45-ös földosztást akkoriban úgy hirdették, mint az új honfoglalás bizonyítékát. Csak éppen szuronyok árnyékában, idegen hadsereg véres, kegyetlen megszállása mellett folyt az a rendszerváltozás, s miként a történelem tragikus gyorsasággal igazolta, szörnyű diktatúrába torkollott. Az akkori kényszereket és megaláztatásokat jóvátenni hivatott, részben legalább, és akinél még lehetséges, a mostani kárpótlási törvény. Ennek hatására ma a földtulajdon háromnegyed része cserél gazdát. A magyar történelem legnagyobb mértékű tulajdonmozgását éljük – békével!

Antall József miniszterelnök úr éppen egy hete idézte Kecskeméten tartott beszédében a múlt századi nagy magyarok:

Széchenyi, Deák, Kossuth és elvbarátaik nemzeteszmeit: jogállamiság és piacgazdaság. Ezeket a feltételeket támasztották, amelyeket el kell érünk, ha az európai nagy nemzetek útját járjuk. S mint már annyiszor történelmünk során, a tét nem kisebb, mint megmaradni magyarnak ebben a háborgó-háborús térségben, ahová ezredéve Árpád fejedelem vezette őseinket. Megmaradni és felzárkózni a művelt népek sorába, ez korunk parancsa, egyben ezredéves örökségünk.

De a jogállamiság és a piacgazdaság nem amolyan haditettek, amelyeket rohammal lehet elfoglalni. Ellenkezőleg: szívós munkával, áldozatos lemondással megközelíthetők csupán. Ezért nem ígérhetünk mást, minthogy ha lassan is, de közelítünk a piacgazdasághoz és gyakoroljuk a jogállamiságot. Tesszük mindezt nehéz körülmények közepette, amikor a költővel szólva: Forr a világ bús tengere, ó magyar! És mégis, mégis küzdeni, remélni kell, gyermekeinkért csakúgy, mint szereteteink miatt!

Ópusztaszer népe! Önkhöz fordulok, akik községi határukban magukénak tudják Árpád fejedelem ünnepét. Önök a magyarság legjobb hagyományát éltetik és erősítik, mert eljöttek és ünnepelnek. Vigasságukkal megidézék az ezredévvél ezelőtti harcosokat és akkori magyarokat, akik bejárva a nagy utat, megtelepedtek a Kárpát-medencében. Önök szabad akaratkukból és községük iránti szeretettől vezérelve eljöttek ma ide és ünnepelnek. Kívánom, hogy érezzék jól magukat, csakúgy mint távolból jött magyar honfitársaik és Örgróf úr, a község díszpolgára.

Nehéz napok között, raggogjon az öröm az orcán, elvégre a fényes elődre, Árpádra emlékezünk. Isten minket megsejljen!”

LOTTÓNYEREMÉNYEK

A Szerencsejáték Rt. tájékoztatása szerint a 26. játékhetén öttalálatos szelvény nem volt. A nyeremények a jövedelemadó levonása után a következők: a 4 találatos szelvényekre (69 darab) egyenként 200 ezer 904; a 3 találatosokra (5696 darab) 2028; a 2 találatosokra (152 029 darab) 91 forintot fizetnek.

A következő hétre átvitt öttalálatos nettó nyereményösszeg: 38 millió 338 ezer 030 forint.

BONGÓNYEREMÉNYEK

A Szerencsejáték Rt. tájékoztatása szerint a június havi bongósorsolás kihúzott nyerőszáma: 1 millió 770 ezer 563.

A nettó nyereményösszegek a következők:

Amennyiben a sorsjegy egymás melletti utolsó

2 számjegye 63, akkor a nyeremény 70 Ft,

3 számjegye 563, akkor a nyeremény 700 Ft,

4 számjegye 0563, akkor a nyeremény 7000 Ft,

5 számjegye 70 ezer 563, akkor a nyeremény 70 000 Ft,

6 számjegye 770 ezer 563, akkor a nyeremény 700 000 Ft.

A sorsjegy száma 1 millió 770 ezer 563, akkor a nyeremény 10 millió forint.

Új privatizációs technika: a lízing

Új privatizációs technika, a privatizációs lízing bevezetésének lehetősége teremtődött meg azzal, hogy megszületett a jogi szabályozás. A konstrukció mind a személyi jövedelemadózást, mind a társasági adózást érinti, ezért e jogszabályok is új paragrafusokkal egészültek ki. A Parlament minderről a közelmúltban döntött.

A privatizációs lízing olyan technika, amellyel – a jelenlegi alacsony jövedelemzőségű, ám feljavítható – állami tulajdonú társaságok értékesítéséhez teremthető meg a belföldi fizetőképes kereslet.

A lízingbe adható körbe – mint azt az Állami Vagyongyűnökségnél elmondták – a legfeljebb 500 millió forint könyvszerinti értéket meg nem haladó társaságok állami tulajdonban lévő tulajdonrészei kerülhetnek. A lízingbe vevő által a társaságnak – külön szerződés alapján – nyújtott vezetési-szervezési szolgáltatás ellenértékével azonos összegű lízing törlesztőrésztletet a futamidő alatt a társaság közvetlenül a vagyongyűnökségnek utalja át. A futamidő általában 5-10 év, s amennyiben a versenypályázaton nyertes eleget tesz kötelezettségeinek, úgy a társaság irányításához szükséges tulajdonrész, illetőleg üzletész külön térítés nélkül kerül tulajdonába. A kötelezettségek nem teljesítése esetén viszont a szerződés feltételeként előírt, a lízingbe vevő által nyújtott biztosítékok érvényesíthetők. A tulajdonba kerülés egyébként gyorsítható, amennyiben a lízingbe vevő vállalja magasabb törlesztőrésztlet fizetését, illetőleg az egyösszegű kedvezményes kivásárlást.

Palota virágálomban

Tíz éve halt meg Bakonyi Tibor építész

1982. június 27-én, 48 éves korában halt meg Bakonyi Tibor építész, a szegedi szecesszió jeles kutatója, a Lechner Ödönről és Magyar Edéről szóló könyvek szerzője. A neves lokálpatriótára, építészre, helytörténeti kutatóra egy 1974-ben írott cikkének részletével emlékezünk. Az írásnak az ad aktualitást, hogy a cikkben említett Reök-palota most kezdi kibontani új kontését.

Az 1879-es szegedi árvíz következményeként városméretű újjáépítés következett. A tervezési és építési feladatok robbanásszerű megnövekedését a helyi építőipar nem tudta ellátni, ezért az új épületek terveit főleg budapesti, kis részben pedig bécsi építészek és vállalkozók készítették. Az újjáépítés első nagy hulláma 4 évig tartott s ezalatt Lechner Lajos nagyvonalú városrendezési terve alapján átépült a belváros nagy része, – a Tisza-part a színházszállal, a Széchenyi tér a postapalotával, a városházával s létrejött Szeged sokszor megcsodált stílusjegységében finoman összehangolt eklektikus városképi hangulata. Az építési munkák óriási mennyisége igen sok mesterembert vonzott Szegedre, nem egyszer külföldről is, akiknek java része le is települt a városban, mivel az építési igények kisebb megszakításokkal az I. világháborúig töretlenül megmaradtak.

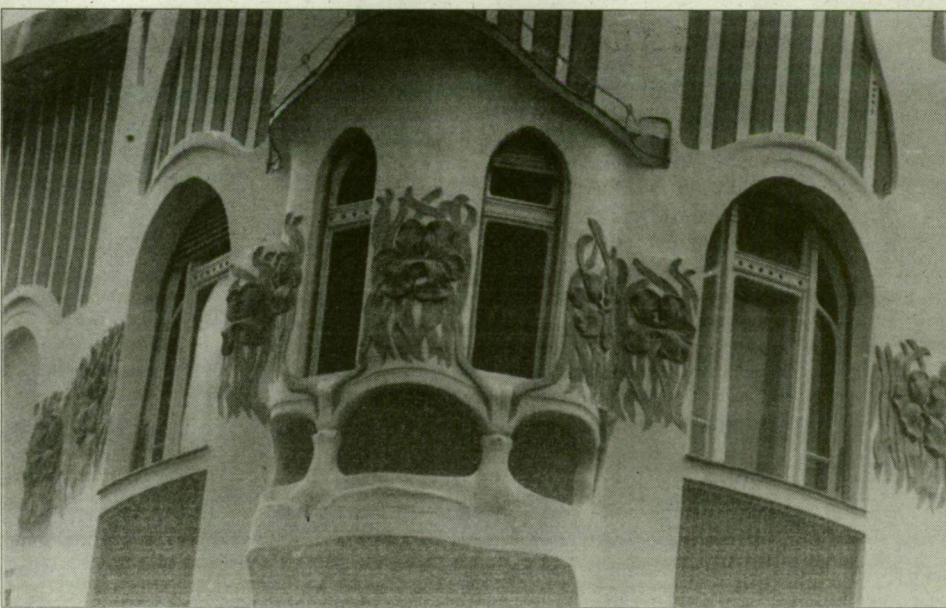
A nyolcvanas évek közepétől a századfordulóig az építési kedv lanyhul, majd századunk első évtizedében ismét felpeteszül és a belváros foghíján hatalmas emeletes bérházak épülnek. Ez az új építő kedv városunkban szerencsésen egybeesik a szecessziós stílusban alkotó építészek munkásságával. Ezek sorában elsőként kell említenünk Magyar Ede (1878–1912) nevét, aki 1901-től működik Szegeden és itt is hal meg egészen fiatalon, jelentős épületek egész sorát alkotva. A Felsőiparisoklat Budapestén végezte, majd európai utazásain állandóan fejlesztette tudását. Járt a szecesszió akkori centrumaiban Bécsben, Berlinben, Münchenben és többször megfordult Párizsban is.

Első ismert szegedi munkája a Tábor u. 5. sz. lakóház. Kapuja és a bejárat két oldalán sorakozó virágot tartó leányalakok már ízelítőt adtak tehetségéből. Ezt követően kap megbízást 1906-ban Reök Iván vízügyi mérnöktől – Munkácsy

Mihály unokaöccsétől – reprezentatív kivitelű lakóházának tervezésére. A Reök-palota a Kölcsey u. és Lenin krt. sarkán 1907 novemberében készült el. Az épületben egykor is vendéglő volt, amit a huszáremlékmű szomszédsága miatt a szegedi népnépv. „Lófarakocsa” néven azonosított. Ebből ered aztán, hogy legtöbbször ma is csak „Lófaraház”-nak ismerik, emlegetik.

Az épület homlokzata olyan, mintha egy óriási gyúrta volna, csupa plasztikai játék a zár és nyitott erkélyek váltakozásával, amelyeken gyönyörűen koronáznak a szebbnél-szebb rácsok. Egyedülállóan eredetiek a sarokrészek oszlopfei, a falpillérek megjelenő virágdíszes sora, valamint a földszinti üzletportálok szeszélyes, hullámzó vonalazása is. A sarokrészek víziragadozó-állkapocs formája feloldódik a költőien szép körkerékben. A hullámzó vízvezetőkön szelvényeket sejtető homlokzat motívumai lépcsőházban is megtalálhatók. Itt növényindák vezetnek a szemet felfelé és az orsótérbe behajolva virágos hatást keltenek. Az egész épület egységes stíluszisztéma alkotás s nem véletlen, hogy a művészettörténészeink is egyre inkább figyelnek rá, ez érthető is –, hiszen nemcsak hazánk legjellegzetesebb szecessziós épülete hanem Európában is – a még fellelhető szecessziós épületek közül – legszebbek egyikének számít. Bizonyára csak a véletlen játéka, hogy plasztikus tagolásában hasonlóság fedezhető fel a világhírű spanyol szecessziós építész, Antoni Gaudi két híres barcelónai lakóháza a Casa Battló (1905-7) és a Casa Mila (1905-10), valamint a Reök-palota között.

A rendkívül igényes homlokzatok, műlakatok munkák – a gipszszobrász munkák kivételével – mind a szegedi mesteremberek művész munkájának ékes bizonyítékai.

Felhőszakadás után. A szőregi Hősök tere 9. szám alatti ABC-üzletet hengerzár töréssel rabolták ki ismeretlen tettesek. 360 ezer forint értékű árut (cigarettát, burgonyaszirmot, pezsgőt) vittek magukkal. A helyszíni szemle után 5 ujjnyomot rögzítettek a technikusok.

A szűnyogháló nem akadály. A Balástya, öszeszéki tanyából 120 ezer forint készpénzt és 59 600 forint értékű arany ékszert vittek el ismeretlen tettesek, akik ablakki-vágás módszerével (szűnyoghálón át) jutottak be az épületbe.

Emlékpark. M. J. müncheni lakos az ópusztaszeri emlékpark előtt hagyta lezárt Golf személygépkocsiját. Mire visszatért, ismeretlen tettesek feltörték a csomagtartót és kétszemélyes sátor, két darab bőröndöt,

ROSSZ HÍR

valamint egyéb tárgyakat loptak el, körül 66 ezer forint értékben.

Nyúlper. A Székkutasi Petőfi Vadásztársaság vadászmestere jelentette fel a hódmezővásárhelyi P. L.-t – igazoltatáskor légpuskából átalakított 0,22-es kaliberű fegyvert találtak nála, amivel egy darab, 4 ezer forint tenyészértékű mezei nyulat lőtt. Az esetleges nyúlper előtt lefolytatják a nyomozást, a vétségi eljárás szabályai szerint.

A hódály homályában. A csongrádi Kisréten bérelt bárányszarvas telepre – Sz. J. hódmezővásárhelyi lakos a bérlo – a kerítés felhúzásával ismeretlenek hatoltak be. Tizenöt darab,

egyenként kb. 30 kg súlyú fésűs merinó bárányt tulajdonítottak el. A kár 40 ezer forint.

Áll az IFA. A pusztaszeri M. A. tanyai lakos a kárvallottja annak az esetnek, ami az IFA tehergépkocsijával esett meg. Két darab akkumulátort szereltek ki ismeretlenek a járműből, összesen 20 ezer forint értékben.

Bordányi villanyoszlop. S. J.-né zalaegerszegi gépkocsit tulajdonos a bordányi Kossuth utcában jobbról előzte a vele egy irányban haladó, balra kanyarodni szándékozó járművet. Nem csökkenette a sebességet, közben a jobb oldali útpadkán haladt, s miközben balra kormányzott, a kocsi megpattant, s villanyoszlopnak ütközött. A vezető nyolc napon túl, két utasa nyolc napon belül gyógyuló sérüléssel úszta meg a kalandot.